

Utkast 25.10.2022

Statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av vissa arealbaserade jordbruksstöd

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 5 § 2 mom. och 6 § 2 mom. i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare (xx/202x), lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (xxx/202x) samt 9 § 4 mom., 10 § 6 mom. och 10 e § 3 mom. i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001), av dem 9 § 4 mom. i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen sådant det lyder i lag xx/202x och 10 e § 3 mom. sådant det lyder i lag 1357/2014:

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller bestämmelser om de allmänna villkoren för beviljande av stöd i fråga om följande arealbaserade jordbruksstöd:

- 1) stöd som avses i artiklarna 16.2, 16.3 a, 69 a och 69 b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013, nedan *förordningen om strategiska planer*, och
- 2) stöd för växtproduktion som avses i 9 § i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (1559/2001) och stöd för husdjursskötsel som avses i 10 § och 10 e § i den lagen.

2 §

Tillämpning av förordningen i landskapet Åland

Denna förordning tillämpas i landskapet Åland vid beviljande av de stöd som avses i 1 §, om ärendet med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *basskifte* ett sådant referensskifte som avses i artikel 2.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1172 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet inom den gemensamma jordbrukspolitiken samt tillämpningen och beräkningen av administrativa sanktioner för grundvillkor, nedan *förordningen om kvalitetsbedömning*,
- 2) *väg* en trafikled av bestående karaktär som byggts för förbindelse eller som uppkommit på jordbruksmark till följd av trafik,

- 3) *vattendrag* ett sådant vattendrag som avses i 1 kap. 3 § 1 mom. 3 punkten i vattenlagen (587/2011) och i 3 § 1 mom. 30 punkten i vattenlagen för landskapet Åland (Ålands författningssamling 1996:61) samt den nätverksmodell för fåror (Vipu-vattendrag) som finns i kartlagret Vattendrag i identifieringssystemet för jordbruksskiften (LPIS),
- 4) *träda* en sådan areal som avses i 3 § 1 mom. 4 punkten i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten (xx/202x),
- 5) *åkerskiftesregistret* ett sådant identifieringssystem för jordbruksskiften som avses i artikel 68 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013,
- 6) *fåra i två nivåer* ett dike eller ett strömmande vattendrag där lågvattenfåran kantas av en översvämningsplåtå som anlagts på den ena eller båda sidorna,
- 7) *mångfaldsremsa* ett bestånd av ett- eller flerårig blom- eller vallväxtlighet som anlagts genom sådd vid utkanten av ett basskifte,
- 8) *träd* en sådan minst fyra meter hög, flerårig vedartad växt eller toppförsedd trädartad buske som har en eller flera stammar och som är vintergrön eller tappar sina löv eller blad och vars stam och förgreningar växer rakt upp eller snett uppåt och vars trädartade stammar växer i omfång och på längden.

4 §

Jordbruksmark

Jordbruksmarken är areal som täcks av jord. Till jordbruksmarken hör basskiftenas tegdiken och deras dikesrenar, andra ändamålsenliga skiftesrenar, buffertremсор och övriga motsvarande områden. Naturliga fåror som anlagts i diken och översvämningsplåtåer i fåror i två nivåer som anlagts i diken, vilka baserar sig på planer enligt vattenlagen, inklusive dikesrenarna mätt från mitten av fåran utgör jordbruksmark, om det för dem inte har betalats ersättning enligt 9 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling (x/202x) eller om de inte omfattas av ett miljöavtal enligt 5 § 1 mom. 2 punkten i den lagen.

Arealer vars huvudsakliga syfte är annat än jordbruksverksamhet utgör inte jordbruksmark. På jordbruksmark få inte växa träd, om inte något annat bestäms i denna förordning. Som jordbruksmark betraktas inte

- 1) skogsmark, tvinmark, impediment och övrig skogsbruksmark.
- 2) en areal där det växer skogsbottenväxter,
- 3) en plantskola för skogsträd,
- 4) annan trädodling i skogsbrukssyfte,
- 5) en julgransodling,
- 6) en areal för produktion av snittgrönt av barrväxter,
- 7) myrmark,
- 8) anlagd våtmark,
- 9) ett berg,
- 10) ett torvutvinningsområde,
- 11) ett parkområde,
- 12) ett rekreations- eller gårdsområde,
- 13) en rastgård,

- 14) ett växthus med fast konstruktion och fast botten,
- 15) husbehovsodlingar i trädgårdar på tomtområden,
- 16) inomhusodlingar utan dagsljus,
- 17) en väg som avses i 3 § 2 punkten,
- 18) ett vattendrag som avses i 3 § 3 punkten,
- 19) en areal för svampodling,
- 20) en areal där jordbruksverksamhet inte konstaterats vid arealmonitorering under tre på varandra följande år.
- 21) en icke stödberättigande areal som är större än 100 kvadratmeter eller som kan avskiljas på en flygbild,
- 22) annan motsvarande areal.

Med skogsmark avses i denna förordning mark som används eller kan användas för virkesproduktion och där trädbeståndets genomsnittliga årliga tillväxt under de mest gynnsamma tillväxtförhållandena och vid tillämpning av rekommenderad omloppstid är minst en kubikmeter per hektar, inklusive bark. Med tvinmark avses i denna förordning i allmänhet våtmark eller stenig mark där trädbeståndets genomsnittliga tillväxt är mindre än en kubikmeter men minst 0,1 kubikmeter per hektar och år. Med impediment avses i denna förordning ett område som på naturlig väg är helt eller nästan fritt från träd och vars virkesproduktionsförmåga är mindre än 0,1 kubikmeter per hektar och år. Med plantskola avses i denna förordning områden där plantor eller rotstockar av fruktträd, bärväxter, prydnadsträd, prydnadsbuskar eller perenner samt i bilaga 1 avsedda andra trädgårdsväxter odlas för kommersiella ändamål.

Vid trädjordbruk kan det på jordbruksmark finnas träd och buskar som vindskyddsplanteringar på kanterna av sådana basskiften som inte gränsar till skogen. I sådan vindskyddsplantering som godkänns som trädjordbruk ska träd- och buskplantorna planteras vid kanten av basskiftet så att de följer formen på skiftets kant. Planteringsområdets totala bredd får vara högst två meter. Vid skiftesgränsen för ett basskifte som är beläget vid ett vattendrag ska vindskyddsplanteringen finnas mellan den buffertremsa som avses i 7 § i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten och odlingsväxten.

På jordbruksmarken ska det ha vidtagits sådana normala grundförbättringsåtgärder som jordbruksverksamheten förutsätter. Jordbruksmarken ska aktivt hållas i sådant skick att den kan odlas på, eller så ska förhållandena där naturligt lämpa sig för jordbruksproduktion. Jordbruksmarkens jordmån ska lämpa sig för odling av växter. Arealer för odling på fuktig mark kan bestå av jordbruksmark, om det på arealerna kan vidtas sådana odlingsåtgärder som de arter som lämpar sig för odling på fuktig mark kräver.

5 §

Markanvändningsslag i fråga om jordbruksmark

Jordbruksmarken är till sitt markanvändningsslag åker, om den består av åker som odlas för produktion av växter. Jordbruksmarken är till sitt markanvändningsslag naturbete och naturäng, om den huvudsakligen består av vallbevuxen areal utanför åker och används för jordbruksverksamhet. Om den vall som finns på en åker inte har förnyats på 15 år, betraktas arealen som naturbete och naturäng till sitt markanvändningsslag. Jordbruksmarken är till sitt

markanvändningsslag skogsmark, om den består av sådan skogsareal som används för betesgång men som inte är naturbete.

6 §

Produktion av jordbruksprodukter på jordbruksmark i anslutning till växtodling

Produktion av jordbruksprodukter i anslutning till växtodling utgörs av odling på i 4 § avsedd jordbruksmark, där ett ett- eller flerårigt växtbestånd har anlagts genom sådd eller plantering med en tillräcklig mängd utsäde eller plantor senast den 30 juni, i syfte att producera en bärnings- och marknadsduglig skörd eller uppnå en ändamålsenlig klimat- eller miljönytta. Om det är fråga om ett jordbruksskifte där det odlas trädgårdsväxter som anges i bilaga 1 räcker det att det på skiftet sås förgröda senast den nämnda utsatta dagen. Om det emellertid sås eller planteras salladsväxter, kinakål, blomkål, broccoli, kålrabbi, rova, spenat eller dill på skiftet, behöver inte heller någon förgröda sås före den utsatta dagen.

Om sådd eller plantering på grund av exceptionella väderleksförhållanden inte är möjlig senast den 30 juni, ska sådden eller planteringen ske genast när förhållandena tillåter det. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas en situation då riklig nederbörd som fortgått under en längre period och en liten avdunstning har lett till att åkrarna är så våta att det förhindrar sådd.

Vid växtodling ska arter och sorter som lämpar sig för området användas och odlingsåtgärder som stöder de syften som avses i 1 mom. vidtas. Odlingsväxternas rötter ska ha möjlighet att växa i jordbruksmarkens jordmån. Vid plantering av permanenta trädgårdsväxter ska i enlighet med växtarten i tillämpliga delar användas den planteringstäthet som anges i bilaga 2. Växtbestånd av fleråriga växter ska skötas så att det i fråga om varje växt är möjligt att producera marknadsduglig skörd åren efter det år då växtbeståndet anlades. Vid behov ska fleråriga växtbestånd förnyas. Gödning, växtskydd och andra sedvanliga odlingsåtgärder ska utföras så att de stöder produktionen av skörd med skördeväxterna. Om skörden av torrhö-, ensilage-, färskfoder- och betesvallar inte används som jordbruksprodukter, ska vallen under vegetationsperioden slå senast den 31 augusti.

Med odling på fuktig mark avses i denna förordning odling på jordbruksmark där grundvattenytan har höjts genom reglerbar dränering eller andra tekniska lösningar och där avsikten är att producera sådana jordbruksprodukter som lämpar sig för produktion på sådan areal.

7 §

Kravet att jordbruksmarken ska hållas öppen

Det krav på att jordbruksmarken ska hållas öppen som avses i 5 § i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare gäller trädesarealer, miljöavtal enligt 5 § 1 mom. 1 punkten i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och arealer som till sitt markanvändningsslag är naturbete och naturäng. Sådana naturbeten och naturängar som inte ingår i något miljöavtal ska hållas öppna genom slåtter av arealerna senast den 31 augusti varje år. Åkerarealer som inte används för produktion av jordbruksprodukter och arealer med permanent gräsmark ska slå årligen senast den 31 augusti, om de har växtlighet.

På arealer med vedartade växter gäller kravet på att hålla jordbruksmarken öppen enligt 5 § i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare området mellan raderna och plantorna av de planterade vedartade växterna. Döda träd och buskar ska avlägsnas från arealen.

Buffertremsor och mångfaldsremsor samt förbindelsearealer enligt artikel 31 eller 70 i förordningen om strategiska planer, där jordbruksprodukter inte produceras, ska hållas öppna.

8 §

Användning av jordbruksmark för andra ändamål än jordbruk

Små arealer som har samband med jordbruksverksamhet, men som tillfälligt inte används för jordbruksproduktion, utgör jordbruksmark, om de uppfyller de krav som ställs på jordbruksmark i 4 §. På jordbruksmark får tillfälligt och kortvarigt lagras ensilagebalar, ensilagestukor, gödselmedel eller andra motsvarande varor. På jordbruksmark får det finnas tillfälliga och lätta konstruktioner som hänför sig till jordbruksproduktion.

Iståndsättningsåtgärder eller andra motsvarande åtgärder för förbättrande av jordbruksmarkens odlingskicks, kommunaltekniska arbeten, verksamhet i anslutning till turism och rekreation samt annan motsvarande verksamhet är tillåten på jordbruksmark förutsatt att verksamheten inte skadar det växtbestånd som har anlagts i skördeproduktionssyfte. På jordbruksmark som används för andra ändamål än jordbruksverksamhet ska de villkorlighetskrav som avses i artiklarna 12 och 13 i förordningen om strategiska planer iakttas. Ovannämnda villkorlighetskrav gäller de stöd för växtproduktion som avses i 9 § i lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen till den del det är fråga om de krav som avses i artikel 13 i förordningen om strategiska planer. Användningen av arealer för andra ändamål än jordbruksverksamhet får inte äventyra jordbruksanvändningen av arealerna under följande vegetationsperiod.

9 §

Avförande av jordbruksmark från jordbruksanvändning

Om jordbruksmark tas ur jordbruksanvändning, ska detta uppges i stödansökan för att arealen ska kunna avföras ur åkerskiftesregistret. På rätten till ersättning för areal som avförs tillämpas 14 §.

Om arealen senare iståndsätts till jordbruksmark och används för jordbruksverksamhet, ska den uppges i stödansökan. Den som ansöker om stöd ska då lämna in ett till platsen bundet fotografi av arealen eller något annat tillräckligt bevis som visar att den utgör jordbruksmark.

10 §

Permanent gräsmark

Som areal med permanent gräsmark godkänns arealer där det finns gräsväxter eller andra vallfoderväxter på över 50 procent av jordbruksskiftets areal. Om över 50 procent av arealen av ett jordbruksskifte består av gräsväxter eller andra vallfoderväxter, kan det på jordbruksskiftet

med permanent gräsmark finnas andra växter som kan användas för betesgång och växter som lämpar sig som foder för produktionsdjur än gräs- och vallfoderväxter, av vilka lövbuskar och plantor av lövträd får finnas enskilt eller i små grupper.

Rena växtbestånd med kvävefixerande växter och enartsodlingar av vallväxter i utsädesodling utgör inte arealer med permanent gräsmark. Arealer som hör till en sådan förbindelse som avses i 13 § i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare eller i 5 § i lagen om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling eller till en areal som avses i 11 § i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten, där användningen av gödselmedel och växtskyddsmedel är förbjuden eller begränsad, beaktas inte när permanent gräsmark bestäms.

11 §

Permanenta grödor

Som skottskog med kort omloppstid som hör till de permanenta grödorna betraktas arealer där det har planterats fleråriga vedartade växter eller där det finns grundstammar eller stubbar som blivit kvar efter avverkningen och som under nästa vegetationsperiod får nya skott. Skottskog med kort omloppstid är asp, hybridasp, poppel och vide, om deras maximala avverkningsintervall är sju år. Planteringstätheten för vide ska vara minst 6000 plantor per hektar och planteringstätheten för annan skottskog med kort omloppstid minst 2000 plantor per hektar.

12 §

Stödberättigande hampa

Stödberättigande sorter av hampa är de sorter vars tetrahydrokannabinolhalt är högst 0,3 procent och som avses i artiklarna 2 och 3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC). Den som ansöker om stöd ska vid ansökan om stöd lämna de uppgifter som avses i artikel 8.3 i i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitik.

13 §

Stödberättigande areal i fråga om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare

Jordbruksmark är stödberättigande i fråga om de stödformer som avses i artikel 16.2 och 16.3 a i förordningen om strategiska planer, om växtbestånd har anlagts där i enlighet med 6 § senast den 30 juni det år då stöd söks, eller tidigare, eller om den är naturbete och naturäng med permanent gräsmark, och jordbruksskiftet har anmälts på det sätt som Livsmedelsverket bestämmer.

Jordbruksskiftet ska vara stödberättigande till slutet av vegetationsperioden, om inte något annat bestäms någon annanstans.

Utöver de arealer som avses i 1 mom. är följande arealer stödberättigande:

- 1) fältförsöksrutor som används för försöksodlings- eller forskningsverksamhet tillsammans, om växter odlas på marken,
- 2) små angränsande arealer med odlingsväxter tillsammans,
- 3) en vändtege som är behövs för att säkerställa odlingsåtgärderna,
- 4) skötselgångar på jordbruksskiften för trädgårdsväxter eller andra specialväxter,
- 5) en obearbetad buffertremsa med växttäcke som är belägen vid ett vattendrag och som ingår i ett jordbruksskifte eller som bildar ett separat jordbruksskifte,
- 6) en mångfaldsremsa som ingår i ett jordbruksskifte eller som bildar ett separat jordbruksskifte,
- 7) skyddade träd och naturminnesmärken som avses i 12 § i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten separat digitaliserade.

Om mer än 50 procent av ett jordbruksskiftes areal utgörs av gräsväxter eller andra vallfoderväxter, får det på jordbruksskiftet med permanent gräsmark som landskapselement finnas andra träd än sådana som kan används för betesgång och som lämpar sig som foder för produktionsdjur, högst 50 stycken per hektar, om de är spridda på jordbruksskiftet. I antalet träd beaktas inte träd som ingår i raderna av vindskyddsträd inom trädjordbruket.

14 §

Ersättningsberättigande areal i fråga om vissa ersättningar för landsbygdsutveckling

Ersättningsberättigande areal i fråga om de ersättningsformer som avses i artikel 69 a och b i förordningen om strategiska planer är sådan areal som 2022 berättigade till ersättning inom miljöersättningen eller kompensationsersättningen. En areal som till sitt markanvändningslag är naturbete eller naturäng och som 2022 endast var ersättningsberättigande i fråga om kompensationsersättningen, berättigar dock till ersättning endast i fråga om kompensationsersättningen.

En areal förblir ersättningsberättigande även om där tillfälligt inte bedrivs jordbruksverksamhet, om arealen fortfarande utgör jordbruksmark. En areal förlorar sin rätt till ersättning, om

- 1) markanvändningslaget för en areal som till sitt markanvändningslag är naturbete eller naturäng förändras,
- 2) det vid arealmonitorering eller kontroll konstateras att arealen inte längre är jordbruksmark.

En ersättningsberättigande areal ska uppfylla kraven i 13 § 3 mom.

15 §

Areal som berättigar till ersättning efter prövning

Med beaktande av anslagssituationen i statsbudgeten kan en areal som kommit i en aktiv jordbrukares besittning av genom ägoreglering beviljas rätt till ersättning, förutsatt att nyskiftesplanen har vunnit laga kraft och ägorna tagits i besittning i överensstämmelse med den. Den areal som beviljas rätt till ersättning ska bestå av jordbruksmark.

Med ägoreglering avses

- 1) nyskifte i enlighet med 9 kap. i fastighetsbildningslagen (554/1995),
- 2) ägoreglering i enlighet med 23 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977),
- 3) ägoreglering i enlighet med 63 § i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005),
- 4) ägoreglering i enlighet med 75 § i lagen om enskilda vägar (560/2018),
- 5) ägoreglering i enlighet med 2 § i lagen om ägoregleringar på grund av vattendragsprojekt (451/1988),
- 6) ägoreglering i enlighet med 53 § i banlagen (110/2007).

16 §

Fogande av areal som inte berättigar till ersättning till ett ersättningsberättigande basskifte

Till ett i 14 § avsett ersättningsberättigande basskifte som till sitt markanvändningsslag är åker kan vid förvaltningen av åkerskiftesregistret med beaktande av anslagssituationen i statsbudgeten och med godkännande av den myndighet som svarar för digitaliseringen av åkerskiftena fogas icke ersättningsberättigande jordbruksmark som förbättrar formen på det befintliga basskiftet och minskar vändtegsolägenheten.

Till ett i 14 § avsett ersättningsberättigande basskifte som till sitt markanvändningsslag är åker kan med beaktande av anslagssituationen i statsbudgeten och utöver vad som föreskrivs i 1 mom. fogas areal som till sitt markanvändningsslag är åker, och som

- 1) gränsar till ovannämnda basskifte,
- 2) till sin storlek är högst x hektar och x procent av ovannämnda basskifte,
- 3) har uppgetts i stödansökan år 2022,
- 4) 2023 har uppgetts i samma stödskändes stödansökan som ovannämnda basskifte.

Med minskning av vändtegsolägenhet avses i denna förordning en förbättring av formen på ett basskifte som till sitt markanvändningsslag är åker och som finns i registret över basskiften i syfte att underlätta odlingsåtgärderna.

17 §

Överföring av rätten till ersättning

En aktiv jordbrukare kan överföra rätten till ersättning mellan i 14 § avsedd ersättningsberättigande areal och icke ersättningsberättigande areal som jordbrukaren äger. De arealer mellan vilka rätten till ersättning överförs ska vara av samma markanvändningsslag. Från en torvåker som omvandlas till en våtmark eller till ett myrliknande område får rätten till ersättning inte överföras till en areal som avses i 4 § i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten. En markägare kan överföra rätten till ersättning från en areal som han eller hon äger till en areal som inte berättigar till ersättning och som ägs av en aktiv jordbrukare, om skiftena är belägna inom verksamhetsområdet för samma närings-, trafik- och miljöcentral.

Rätten till ersättning får överföras endast från sådana ersättningsberättigande basskiften, där det året före överföringen har funnits godkända jordbruksskiften. Rätten till ersättning ska överföras i fråga om hela basskiftet. Ett basskifte från vilket rätten till ersättning överförs ska vara större eller lika stort som det basskifte till vilket rätten till ersättning överförs. Sammanlagt minst 0,2 hektar ersättningsberättigande areal ska överföras. Överföringen av rätten till ersättning mellan basskiften ska genomföras samtidigt.

Det basskifte till vilket rätten till ersättning överförs ska vara odlingsbart på det sätt att grundförbättringssåtgärder har vidtagits senast den 31 december 2022. Från ett basskifte som till sitt markanvändningslag är naturbete eller naturäng kan rätten till ersättning överföras endast till ett basskifte av samma markanvändningslag.

Rätten till ersättning får inte överföras till en areal som är föremål för en restaureringsåtgärd och från vilken rätten till ersättning redan tidigare flyttats bort.

På ansökningsförfarandet för överföring av rätten till ersättning tillämpas 3 kap. i lagen om verkställighet av vissa av Europeiska unionens jordbruksstöd och vissa nationella jordbruksstöd (x/202x).

18 §

Återställande av rätten till ersättning

Om en areal som tagits ur jordbruksanvändning och för vilken rätten till ersättning har avförts 2023 eller senare återtas i jordbruksanvändning, kan arealen återfå rätten till ersättning. Om rätten till ersättning har avförts något år mellan 2015 och 2022, kan basskiftet återfå rätten till ersättning endast på ansökan och med beaktande av anslagssituationen i statsbudgeten.

En aktiv jordbrukare ska i de fall som avses i 1 mom. vid ansökan om återställande av rätten till ersättning lägga fram ett till platsen bundet fotografi av arealen som visar att den utgör jordbruksmark.

Rätten till ersättning kan inte återställas till en areal från vilken den tidigare har flyttats bort. Om arealen inte är jordbruksmark, kan rätten till ersättning inte återställas.

19 §

Beräkning av minimiareal som berättigar till stöd och ersättning

Vid beräkningen av den minimiareal som berättigar till stöd och ersättning beaktas också arealer som i fråga om läge och areal fastställts i åkerskiftesregistret, för vilka stöd eller ersättning inte betalas och som är minst 0,01 hektar.

20 §

Basskifte

Ett basskifte ska utgöras av i 4 § avsedd jordbruksmark förutom om det är fråga om en sådan miljöavtalsareal som avses i 41 och 48 § i statsrådets förordning om miljöersättning (x/202x).

Ett basskifte ska utgöras av i geografiskt hänseende sammanhängande jordbruksmark eller annat område. Ett basskifte avgränsas av

- 1) en kommungräns,
- 2) en gräns för äganderätt,
- 3) en gräns för ett stödområde,
- 4) en gräns för ett miljöavtalsområde,
- 5) ett vattendrag,
- 6) ett kantdike,
- 7) en väg av bestående karaktär,
- 8) en skog,
- 9) den rätt till ersättning som gäller stöd enligt artikel 69 a och b i förordningen om strategiska planer,
- 10) en areal som avses i 4 § 1 mom. i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten,
- 11) markanvändningsslag,
- 12) medelvattenstånd,
- 13) permanent gräsmark på Naturaområde som avses i 8 § 2 mom. i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbrukare,
- 14) ett tomt-, gårds- eller parkområde, eller
- 15) en annan motsvarande gräns.

Ett basskifte kan bara vara i en stödsökandes besittning åt gången. Ett basskifte kan dock vara i flera stödsökandes besittning, om det är fråga om skiften i gemensamt bruk.

Basskiftena införs i åkerskiftesregistret i digitaliserad form. Ett basskiftes digitaliserade areal är den maximala stödberättigande areal som avses i artikel 2.7 a i förordningen om kvalitetsbedömning. Förhandsifyllda uppgifter om den maximala arealen, läget och gränserna för ett basskifte ska i stödansökan rättas till i fråga om de stöd som avses i 1 § 1 mom. 1 punkten före utgången av den stödansökan som avses i artikel 3.2 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/1173 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 vad gäller det integrerade administrations- och kontrollsystemet i den gemensamma jordbrukspolitiken.

Av areal som till sitt markanvändningsslag är avtalsareal utanför åker och som avses i 41 och 48 § i statsrådets förordning om miljöersättning ska bildas ett nytt basskifte, om arealen inte redan tidigare har uppgetts som ett separat basskifte.

Basskiften för vilka stöd inte söks och som är mindre än 0,05 hektar behöver inte uppges i den årliga stödansökan, om skiftenas totala areal är högst en hektar. De som ansöker om stöd ska emellertid i stödansökan uppges om de besitter sådana skiften.

21 §

Jordbruksskifte

Med jordbruksskifte avses ett sådant område i åkerskiftesregistret som hör till en enhetlig jordbruksmark eller någon annan areal som till sin placering och stödberättigande maximiareal är avgränsad till ett enda basskifte och på vilket en växtart, en växtsort eller en blandning av flera växtarter odlas eller som är i träda eller som används för särskilda ändamål i enlighet med de krav som ställs på jordbruksverksamhet eller andra arealer. Ett jordbruksskifte är högst så stort som ett basskifte. Ett jordbruksskifte hör alltid till ett enda basskifte. Jordbruksskiftenas gränser och arealer kan årligen variera inom basskiftet.

I genomsnitt högst fyra meter breda buffert- och mångfaldsremsor kan godkännas som en del av arealen av den växt eller användningsform som uppgetts för jordbruksskiftet i stödansökan.

Av bär-, frukt- och köksväxter samt andra växtarter kan det bildas ett jordbruksskifte för varje växtgrupp, om olika växtarter som hör till samma grupp odlas bredvid varandra så att arealen för en enskild växtart är mindre än 0,05 hektar. Ett sådant jordbruksskifte kan inte bildas av en växtgrupp, om det på en del av skiftet utförs en skiftesspecifik åtgärd som avses i 30 § i statsrådets förordning om miljöersättning.

En areal som stänglas eller iståndsätts genom röjning och som avses i 45 § i statsrådets förordning om miljöersättning ska avskiljas till ett separat jordbruksskifte.

En i 4 § 4 mom. avsedd areal för trädjordbruk ska märkas ut med en linje som kan urskiljas på kanten av det jordbruksskifte som utgör gränsen för basskiftet i enlighet med Livsmedelsverkets anvisningar. En i 4 § 4 mom. avsedd vindskyddsplantering räknas in i arealen av den odlingsväxt som uppgetts för jordbruksskiftet. En vindskyddsplantering vid kanten av ett basskifte som gränsar till skogen räknas dock inte in i arealen av den växt som odlas på jordbruksskiftet.

Ett jordbruksskifte utgör en ansökningsberättigad enhet i en stödansökan som innehåller geografisk information, och kan i granskningar inom arealmonitoreringen granskas tillsammans med flera jordbruksskiften eller delar av dem. Ett jordbruksskifte ska vara minst 0,05 hektar för att vara berättigad till stöd och ersättning.

22 §

Godkännande av ett kantdike som en del av arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte

Ett högst tre meter brett kantdike som utgör en del av traditionella jordbruks- och markanvändningsmetoder kan godkännas som en del av den stödberättigande arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte fram till gränsen för basskiftet. Gränsen för basskiftet går då i mitten av kantdiket. Om kantdiket är över tre meter brett går gränsen för åkerns basskifte längs gränsen mellan kantdiket och åkern, dvs. dikeskanten.

Den sammanlagda bredden av kantdiket och den icke odlade dikesrenen, mätt från basskiftesgränsen till kanten av det odlade växtbeståndet, får vara högst två meter. Med icke odlad dikesren avses en dikesren på vilken det inte växer sådana odlingsväxter som odlas på jordbruksskiftet.

Om kantdiket är en fåra i två nivåer som har samband med dikning enligt vattenlagen, kan fåran inklusive översvämningssplatåer, mätt från mitten av fåran, godkännas till arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte.

23 §

Godkännande av ett tegdike eller annat smalt dike som en del av arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte

Ett sammanlagt högst tre meter brett tegdike eller annat smalt dike, inklusive dikesrenar, som utgör en del av traditionella jordbruks- och markanvändningsmetoder kan godkännas som en del av arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte. Med tegdike avses i denna förordning ett dike som ligger inom ett basskifte och som i huvudsak endast avleder vatten som samlats på basskiftet samt behövs för åkerns grundtorrläggning.

24 §

Utelämnande av områden med träd och buskar från arealen av ett basskifte

Träd och buskar ska inte räknas till arealen av ett basskifte. De ska dock inte utelämnas om det är fråga om

- 1) permanenta grödor som avses i artikel 4.3 b i förordningen om strategiska planer,
- 2) lövbuskar och plantor av lövträd som lämpar sig som föda för produktionsdjur och som avses i 10 § 2 mom. eller träd på permanent gräsmark som avses i 13 § 3 mom.,
- 3) träd och trädgrupper som avses i 12 § i statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten,
- 4) jordbruksskiften som omfattas av ett miljöavtal som avses i 41 eller 48 § i statsrådets förordning om miljöersättning, eller
- 5) vindskyddsplanteringar som avses i 4 § 4 mom.

Om det i ett dike eller på en icke odlad dikesren inom ett basskifte växer träd eller buskar som är högre än 1,5 meter ska dessa områden inte räknas till arealen av basskiftet. Permanent gräsmark som avses i 1 mom. 2 punkten, träd och trädgrupper som avses i 1 mom. 3 punkten och avtal som avses i 1 mom. 4 punkten och omfattar arealer som även inkluderar diken och icke odlade dikesrenar ska dock inte utelämnas från arealen av ett basskifte.

25 §

Odlingstekniska vändtegar och skötsel- och körgångar för trädgårdsväxter

Lämpliga vändtegar som utgör en del av det normala sättet att odla en växt och som lämnats av nödvändiga odlingstekniska skäl kan godkännas som en del av arealen av ett basskifte och ett jordbruksskifte.

När det gäller trädgårdsväxter kan skötselgångar som utgör en del av sättet att odla växterna och körgångar som behövs för att odlings- och skördemaskiner ska kunna ta sig fram godkännas som

en del av arealen av ett jordbruksskifte. Skötsel- och körgångarna ska vara nödvändiga för odlingen av växten i fråga och ändamålsenliga med tanke på storlek, placering och antal.

26 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den x xxxx 202x.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om bas- och jordbruksskiften (344/2015).

Bilaga 1

Trädgårdsväxter

Med trädgårdsväxter avses i denna förordning prydnadsväxter, frukt- och bärväxter (inklusive nötter), grönsaker, kryddörter och medicinalväxter, dock inte förkryddor. Till prydnadsväxter hänförs ett- och fleråriga prydnadsväxter som odlas på friland för att användas som snittblommor eller eterneller. Till grönsaker hänförs bland annat dill, persilja, jordärtskocka, pepparrot, rabarber och sparris. Till kryddörter eller medicinalväxter hänförs bland annat basilika, slåttergubbe, nattljus, isop, kamomill, backtimjan, ringblomma, gullgentiana, sommarkyndel, kattmynta, äkta malört, gullris, libbsticka, maralrot, stor rödmalva, dansk körvel, mejram, mynta, äkta mannablod, mannablod, kungsmynta, brunört, nässla (dock inte nässla som odlas för fiber), rudbeckia, gurkört, dragon, kämpar, mattram, vallört, fingerborgsblomma, läkevänderot, kryddsalvia, spansk körvel, röllika, citronmeliss, kardborre, kryddtimjan, turkisk drakblomma, kungsljus, läkekungsljus, vallmo, oljevallmo, grekisk fingerborgsblomma, kvanne och anisört.

Bilaga 2

Planteringstäthet för plantor av frukt- och bärväxter

växt	växter per hektar
jordgubbar, åkerbär och allåkerbär*	15 000
vinbär och krusbär	1 200
hallon	2 800
bärhäggmispel, bäraronia och havtorn	800
buskblåbär	2 250
fruktträd	400

* Om jordgubbar, åkerbär eller allåkerbär odlas så, att plast inte används för att täcka markytan och de revplantor som uppstår får slå rot bredvid moderplantan, ska planttätheten under den första vegetationsperioden vara minst 11 000 plantor per hektar.